Ročník 1 / číslo 8
srpen 2012
20,- Kč
nebo výhodné předplatné

KRUŠNOHORSKÝ HERZGEBIRGE LUFT

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Kaple Božího hrobu
Nejdek – křížová cesta, 1930

Z obsahu:

O svěcení kapličky sv. Anny v Horní Blatné
Čtěte na straně 3

Rozhovor s Anitou Donderer, rodačkou z Nejdku
Čtěte na straně 10

Závěr sochařského sympozia a Viktoriánské slavnosti na Lesné
Čtěte na straně 15

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení horalé a přátelé Krušných hor,

na konci července propukla pravá houbařská sezóna, houby rostou skoro jako po Černobylu, tak jsme si mnuli ruce, jak dobře jsme načasovali vyhlášení soutěže o nejkrásnější foto houby ze sklizně 2012 – viz str. 21 červencového Luftu: FOTO MĚSÍCE – Vyhlášení soutěže / Krušné hory – Houba 2012.

Titulek jako z Blesku nezabral, tak si pomáháme takříkajíc z vlastních zdrojů, tedy sklizní z vlastní zahrady a od vlastních příbuzných, jak dokládají připojené fotky červencových úlovků. Doufáme, že jsme vás takto dostatečně inspirovali.

Fotografujte a posílejte fotky do soutěže na naši mailovou adresu herzgebirgeluft@seznam.cz. Uzávěrku fotosoutěže stanovujeme na pátek 7. září.

V sobotu 8. září soutěžní snímky promítneme v nadživotní velikosti na filmové plátno v rámci dříve avizované houbařské přednášky v malém sále Komunitního centra Pernink od 18:00 hodin. Přednášejícího Martina Chochela nemusíme představovat, v červnovém Luftu ukázal, že „Chutné houby lze sbírat i na jaře", a přidal i recept na houbové matjesy. Je domluveno, že účastníci přednášky mohou přinést ukázat vlastní čerstvé úlovky a houbového znalce z Karlových Varů prověřit jejich identifikací. V závěru Martin Chochel vyhodnotí nejcennější houbu z čerstvých či z přihlášených do fotosoutěže. Těšíme se na vás a na vaše úlovky.

P. S.

Chtěli bychom se našim čtenářům, příznivcům a podporovatelům omluvit za některé nedostatky v oblasti inzerce, které se vyskytly v několika posledních číslech. Prostě ať děláme, co děláme, chybička se vloudí. Mrzí nás také, že se nezdařil tisk fotek z podzemí Zlatého Kopce, tyto fotky si ale můžete v plné kráse vychutnat na našem webu www.herzgebirge.cz.

Vaše redakční rada
KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.

POZVÁNKA na houbařskou přednášku sobota 8. září od 18:00 hodin v malém sále Komunitního centra Pernink

Možnost identifikace hub, donesených účastníky – Vyhodnocení fotosoutěže Luftu „HOUBA roku 2012"

Houby přihlášené do fotosoutěže

Soutěžící: Pavel Maglia – Hřib pravý, sklizeno 21. 8. 2012 v Karlových Varech na Sokoláku, vyloučena ze soutěže - nález mimo Krušné hory

Soutěžící: Petr Maglia – Křemenáč osikový, celkem 7 kusů sklizeno 27. 7. 2012 na zahradě v Horní Blatné, v pozadí skalka manželky (na skupinu vzrostlých hub upozornili kolemjdoucí turisté)

Z obsahu / Aus dem Inhalt

55 let od uzavření železniční trati Ostrov – Jáchymov
55 Jahre nach der Schliessung der Eisenbahnstrecke Ostrov - Jáchymov 4

Ostrov s Jáchymovem spojí nová cyklostezka
Ein neuer Radweg verbindet Ostrov mit Jáchymov 5

480 let historie města Horní Blatná v datech
480 Jahre Geschichte der Bergstadt Platten in Daten 6

První hřebečenský montánní výšlap
Erste Bergbauwanderung um Hřebečná 7

Kulturní program na srpen a září
Kulturprogramm für August und September 8

Radiová horečka v Jáchymově
Das Radiumfieber in Jáchymov 8

Jde nám o dobré sousedství – rozhovor s nejdeckou rodačkou Anitou Donderer
Uns geht es um gute Nachbarschaft – Gespräch mit der geborenen Neudekerin Anita Donderer 10

Tip na výlet: Nejdecká křížová cesta
Ausflugstipp: Der Neudeker Kreuzweg 12

Dějiny Nejdecka a západního Krušnohoří (dokončení)
Geschichte der Neudeker Gegend (Schluss) 13

Fotodojmy z jubilejního XX. ročníku Country sešlosti
Fotoeindrücke vom XX. Jubiläum des Countrytreffens 14

Viktoriánské slavnosti na Lesné
Viktorianische Feier in Lesná 15

Vyjdou Kreiter uffn Taller v češtině?
Erscheint das Buch Kreiter uffn Teller in tschechisch? 16

Zaručené počasí: Vrtošivý červenec přidělal vrásky zemědělcům
Garantiertes Wetter: Merkwürdiger Juli hat den Landwirten Sorgen gemacht 16

Vážně nevážně? – Stolní filosofie
Ernsthaft unernsthaft? Die Philosophie vom Stammtisch 17

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD SRPEN 2012

Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
Ředitel Jiří Kupilík
Sídlo - adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 20 Kč/1 ks
Předplatné pololetní/2012
V místě distributora 100 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 200 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 12 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail jirikupilik@volny.cz
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Petr Maglia, tel. 602 381 286
E-mail maglia@volny.cz
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Karel Picura
Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Jana Magliová
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní programy
Eva Hejtmánková
E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz
Internetová správa Jan Maglia
E-mail: maglia.jan@volny.cz
Web www.herzgebirge.cz
Facebook herzgebirge

Distributoři
Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Boží Dar – Jitka Peřina; konzum Čáda
Pstruží – Anna Heranová
Merklín – Hedvika Roznerová
Nové Hamry – hotel Schwarz
Rudné – Barbora Kosíková
Vysoká Pec – Iva Hüttnerová
Nejdek – Alena Veselá
Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová
Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová
Mariánská – hospůdka Krmelec
Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – Infocentra v obcích
Náklad 650 kusů
Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 7. 9. 2012.

DUCHOVNÍ SLOVÍČKO

O svěcení kapličky sv. Anny v Horní Blatné

V neděli 15. července to vypadalo na déšť. Nebo přesněji, že bude pršet celý den. Odpoledne v Horní Blatné bylo vše připraveno na benedikci (posvěcení) malé kapličky. Připravoval jsem se tedy, že budu mluvit o tom, že déšť je připomínkou toho, že Bůh dává své dary každému bez rozdílu, přesně tak jako i déšť padá na všechny stejně. Několik minut před svěcením vykouklo sluníčko a vše se najednou změnilo. Mraky se roztrhly a posílené teplem sluneční záře se celé svěcení prozářilo.

Kaple se na návsích, křižovatkách nebo polních cestách (tzv. boží muka) stavěly od nepaměti. Vždy byly znamením života lidí v daných lokalitách. Mnohdy spojovaly příběh jedince s Jeho příběhem, jindy rodiny nebo celá společenství. Jaký příběh má tato kaplička? Možná se podaří někomu odhalit něco blíže z nějakého starého spisu či kroniky. Pamětníci si vzpomněli, že kaplička byla vždy spojována se sv. Annou. Je to světice v našich krajích mocně vzývaná a slavená. Dalo by se říct, že také jedna z nejvíce uctívaných. Vždyť také za svého života nebyla nikým menším než babičkou Ježíše Krista, tedy matkou Panny Marie. Dodnes je často znázorňovaná jako žena, u které stojí její dcera Marie a která v rukách drží svého vnuka Ježíška. Podobným výjevem je i malé sousoší těsně nad dveřmi kapličky.

V krátkém obřadě posvěcení jsem tedy poděkoval Tomíku Dáňovi za kus práce, kterou obětoval pro obnovu kapličky, ale i četnému počtu přítomných za účast na milé slavnosti. Zároveň i popřál, aby milost hojně projevená nádherným počasím stala se živou pro všechny, kteří se aspoň na chvíli zastavili u milého dílka lidského srdce. S díky jsem pak požehnal všem přítomným. Snad i nyní by bylo dobré vyslovit ještě jednou poděkování Bohu za ten krásný okamžik, jako i všem účastníkům s přáním: Ať vždy v sobě najdeme tu zář slunce a teplo Božího požehnání, jako jsme s vděčností cítili v tento nádherný odpolední čas u sv. Anny.

S přáním všeho dobrého
P. Marek Hric, administrátor
Římskokatolické farnosti
Ostrov a Jáchymov

Pátera Marka Hrice, administrátora Římskokatolické farnosti Ostrov, uvítal iniciátor opravy Tomík Dáňa z Horní Blatné. Po obřadu vysvěcení opravené kapličky a nově instalovaných sošek sv. Anny a sv. Marie bylo pro účastníky připraveno občerstvení v útulném penzionu Dobrá duše. Dík patří všem, kteří se na opravě podíleli vlastní prací či finančními dary, iniciátoři si váží také příspěvků od účastníků slavnosti, kteří se dostavili nejen z Horní Blatné, ale dojeli také horalé ze sousedních Nových Hamrů, ze Pstruží, z Božího Daru, z Abertam i přátelé Krušných hor ze vzdálenějších Karlových Varů, Prahy i sousedního Německa. foto Petr Maglia

UDÁLOSTI AKTUALITY

Tuláci v Suché u Jáchymova

V pondělí 30. července si do kostelíka v Suché u Jáchymova přišlo na čtyřicet příznivců poslechnout skupinu Tuláci. Některé písničky jsme si také s chutí zazpívali.

Ladislava Kulhavá,
Jáchymov

Letošní pouť v Horní Blatné byla spojena s výročím 480 let od založení města Bergstadt Platten

V soboru 4. srpna se v Horní Blatné konala pouť, spojená s výročím 480 let od založení města. V tradičním doprovodném programu, jakým je u nás například soutěž hasičských sborů či kolotoče, se vyskytla nová atrakce: aquazorbing znamená nafukovací balón na vodní ploše s člověkem uvnitř.

Zásah družstva hasičů z Horní Blatné, foto PM

Aquazorbing – nová atrakce kolotočářů, foto PM

480 let historie města Horní Blatné v datech

1532: po nálezu cínových rud na Blatenském vrchu zakládá saský kurfiřt Johann Friedrich město Horní Blatná s 199 parcelami, zřízení malé školičky s jedním učitelem

Impulzem k založení Horní Blatné v roce 1532 byly nálezy cínové rudy na Blatenském vrchu v místech dnešních Vlčích jam (foto Rupert Fuchs, 1923)

1535: kronika zaznamenává první návštěvu kurfiřta, obec dostává darem 200 zlatých pro školní a církevní účely

1537: obec dostává právo držet každý pátek trhy a zřídit obecní váhu na cín

1542: za obecním farním úřadem vybudován první dřevěný kostelík, postavený nad štolou Svatého ducha, vydržel jenom 50 let, v té době je obec převážně evangelická

1543: naproti radnici zřízena škola s byty pro učitele a faráře, zřízen místní hřbitov

Školu měla Horní Blatná již od svého založení, ta současná byla postavena v roce 1900

1546: tzv. pražskou dohodou ze 14. října mezi českým králem Ferdinandem I. a saským kurfiřtem Mořicem připadá Horní Blatná koruně České

1548: v blízkosti kostela zakoupen dům pro vyučování latině

1550: žito a oves sklizené v Horní Blatné nestačí, a obilí se proto dováží z Kadaně, je zřízen obecní mlýn

Obecní mlýn stával pod Horní Blatnou při silnici do Nových Hamrů (na pohlednici uprostřed zcela vlevo

1551: pro blaho obecních finančních záležitostí jsou jmenováni první komoří
1553: je zakoupena budova pro zřízení dívčí školy
1555: český král Ferdinand I. uděluje Horní Blatné privilegia svobodného královského horního města se soudní pečetí a pečetí cínu, přiděluje jí městský znak
1556: první výroční trh
1560: udělena práva zpracování dřeva, pálení dřevěného uhlí pro vlastní potřebu, porážení v lese pro potřebu výstavby, ale za podmínky nového zalesnění
1593–1594: po zřícení původního dřevěného kostelíka postaven na náměstí nový – kamenný
1595: obecní mlýn propachtován Gabrielu Sieglovi

Původně renesanční kostel sv. Vavřince z let 1593/1594 byl barokně přestavěn v polovině 18. století (foto z r. 1904)

1605–1607: upravena kostelní věž a instalována korouhvička
1617: obecní rada uděluje potůčkovskému komořímu Jacobu Sielingovi privilegium ke zřízení pivovaru
1636: v dosud zcela evangelickém městě vzniká katolická obec
1646: zavedeny daně na maso, chléb, pivo a víno
1653–1654: 60 evangelických rodin opouští kvůli víře Horní Blatnou a zakládá v Sasku těsně za hranicí Johanngeorgenstadt
1653–1659: obci odebráno právo kácet dřevo kvůli špatnému hospodaření v lesích. Povoleno odebírat dříví jen pro radnici, školu, nemocnici a kostel
1672: zřítila se věž kostela.
1685: na příkaz pražského arcibiskupa je dosud evangelický kostel přesvěcen na katolický. Patronem se stává sv. Vavřinec, zároveň je vysvěcen hřbitov
1691: výstavba obecního pivovaru
1733: obec prodává své tři mlýny pro nerentabilitu a z výtěžku staví sladovnu pro pivovar
1737: rozšiřuje se kostel, hlavní loď je zvýšena, přistaveny sloupy a nárožní schodiště. Věž kostela v dnešní podobě byla zřízena v roce 1606, dostavěna byla v roce 1755
1740–1790: druhé období rozmachu těžby cínu, zejména zásluhou dolu Konrád a obecního dolu Vavřinec
1744: slavnostně vysvěcena Křížová kaple na hřbitově
1785: objekt správy lesů na náměstí, dosud patřící saskému kurfiřtovi, je předán obci ke zřízení školy
1799: vznik manufaktury na výrobu pocínovaných lžic
1825: zemřel v 75 letech páter Hahn, známý jako Faust Krušných hor
1837: v obci je zřízen poštovní úřad
1850: Horní Blatná se stává okresním městem se všemi právy, daňovým úřadem a okresním velitelstvím policie
1866: ve městě založen hasičský sbor
1873: založení továrny na lžíce Kerl & Co.
1878: Christoph Grimm a syn zřizují v obci první rukavičkárnu
1892: stará radnice padla za oběť plamenům

Hornoblatenská radnice po přestavbě po požáru v roce 1892 (foto z r. 1921)

1893: slavnostně vysvěcena dnešní radnice.
1894: zřízen park na náměstí
1897: Gustav Neubert zřizuje v obci továrnu na zimní sportovní potřeby
1899: zprovoznění železnice Karlovy Vary – Johanngeorgenstadt

V roce 1899 byla zprovozněna železniční trať z Karlových Varů do Nejdku, Horní Blatné a dále do Johanngeorgenstadtu

1900: dostavba nové školy, na tehdejší dobu velice moderní
1903: založení státní školy pro paličkování
1906: zřízení pokračovací školy
1908: zřízení státní spořitelny (od roku 1870 jednatelství a záložna)
1913: postavena rozhledna s restaurací na Blatenském vrchu

Rozhledna na Blatenském vrchu a dnes již neexistující přilehlá restaurace v roce 1940

1914–1918: v první světové válce padlo 131 hornoblatenských občanů
1918: zhroucení rakousko-uherské monarchie, v prosinci českoslovenští vojáci převzali všechny státní úřady
1919: založen podnik BLEX, tradiční výrobce kuchyňského zboží
1920: zřízena střední škola
1921: konala se živnostenská výstava
1923: zavedeno veřejné osvětlení obce
1924: postavena továrna na tkané rukavice Linke a Neumann

Pohlednice vydaná k 400. výročí založení Horní Blatné v roce 1932

1926: vysvěcení památníku padlým
1927: vysvěceny tři nové církevní zvony
1932: velkolepé oslavy 400. výročí založení Horní Blatné, o nichž byl natočen dokumentární film
1938: připojení k Německé říši
1939–1945: za druhé světové války padlo asi 100 blatenských občanů
1945–1946: vysídlení Němců
1977: v domě č.p. 127 otevřeno muzeum
1982–1990: Horní Blatná dočasně sloučena s Perninkem
1993–1997: rekonstrukce kostela sv. Vavřince
1995–2001: rekonstrukce Blatenského vodního příkopu
1999– 2000: plynofikace obce
2007: Horní Blatná se stává opět městem

Zdroj:
místní pamětník Jaroslav Šanda, redakčně upraveno a doplněno
foto: archiv Michal Urban

Obchody a řemeslníci v Horní Blatné v roce 1945

15 pekařů
7 řezníků a uzenářů
9 ševců
15 krejčích a švadlen
2 kováři
11 truhlářů
31 obchodů s různými potravinami
5 prodavačů paličkovaných krajek
6 trafik
3 půjčovny aut
5 obchodů s uhlím
17 výrobců kožených i tkaných rukavic
51 ostatních podnikatelů

V té době měla Horní Blatná 2 600 obyvatel, k 1. 1. 2012 jich zde podle statistik ministerstva vnitra žilo 557, z toho 178 cizinců.

VÍTE, ŽE...

Před 55 lety zahoukal v Jáchymově poslední vlak

Po zrušené železniční trati povede nová cyklostezka

Hned několik výročí i aktuálních dat se pojí s někdejší železniční tratí z Ostrova do Jáchymova. Poslední pravidelný vlak po této trase projel 3. srpna 1957, právě před 55 lety, a tomuto výročí bude věnována i speciální výstava, jež bude otevřena 3. října 2012 v Muzeu saské úzkokolejné dráhy v saském Rittersgrünu (více informací o ní přineseme v příštím čísle Luftu). Vlakem už se po této pozapomenuté a lesem zarostlé trati sice nesvezeme, přesto se však brzy probudí k novému životu. Prohánět se totiž po ní budou moci cyklisté, a to po nové cyklostezce, jejíž výstavba začala letos 20. června.

Z historie železniční trati Ostrov – Jáchymov

Ve druhé polovině 19. století nastal v českých zemích rychlý rozvoj železniční dopravy. Kromě páteřních spojů byly postupně budovány také lokální tratě zajišťující dopravní obslužnost i pro odlehlejší místa. V samém závěru 19. století se tak připojení na železnici dočkal i Jáchymov. První slavnostní vlak dosupěl do tříkolejné konečné stanice Joachimsthal – Jáchymov 21. prosince 1896 a pravidelná doprava začala o dva dny později.

Slavnostní příjezd prvního vlaku do Jáchymova 21. prosince 1896

Výstavba jáchymovské trati, která se v Ostrově napojovala na Buštěhradskou dráhu z Prahy do Chomutova a Chebu, zprovozněnou už v roce 1871, nebyla vůbec jednoduchá. Projekt trati vznikl v roce 1884, předpokládané náklady ve výši 407 000 zlatých měl z větší části pokrýt úvěr u Zemské banky. Už první posudky projektu však poukazovaly na to, že plánovaná trať bude muset zdolávat příliš velké převýšení, což bude mít negativní důsledky pro provoz. To se později mnohokrát potvrdilo. Přesto po řadě jednání získalo město Jáchymov 5. září 1895 finální koncesi a 14. dubna 1896 zahájila vídeňská firma E. Gross vlastní stavbu.

Ve snaze postavit trať i v náročném horském terénu co nejlevněji byla železnice koncesována jako pouliční adhezní parní tramvaj, v projektu se nepočítalo s mosty, tunely či viadukty. Na tunel však nakonec přece jen došlo – bylo třeba jej vyrazit ve skále Šibeničního vrchu pod jáchymovským nádražím. Stoupáním až 52,6 promile si trať připsala primát nejstrmější adhezní tratě s normálním rozchodem na území bývalého Československa.

Trať měla být původně otevřena 15. prosince 1896 (pouhých 8 měsíců od zahájení stavby, dnes naprosto nepředstavitelný termín!), ale spěch se odrazil v některých nedostatcích na traťovém svršku, jež bylo třeba ještě narychlo odstranit. Přesto se počínaje 23. prosincem 1896 podařilo spustit pravidelnou osobní i nákladní přepravu. Závady zjištěné při státní kolaudaci 7. července 1897 se pak opravovaly ještě celý další rok.

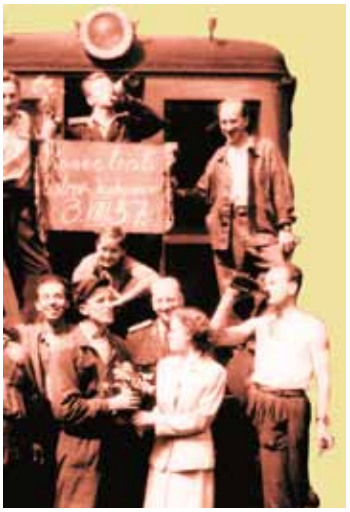
Trať Ostrov – Jáchymov měla pět zastávek (Ostrov – nádraží, Ostrov – zastávka, Dolní Žďár, Horní Žďár a Jáchymov) a byla celkem 8 km dlouhá, od nádraží v Jáchymově vedla ještě půl kilometru dlouhá vlečka do bývalé tabákové továrny. Na těchto osmi kilometrech překonávala trať převýšení téměř 225 metrů – její začátek v Ostrově leží v nadmořské výšce 386,3 m, nádraží v Jáchymově stálo 605 m nad mořem. Z Ostrova do Horního Žďáru procházela trať paralelně se silnicí bez nutnosti větších terénních úprav, podstatně náročnější byl další úsek, kde byla železnice vedena místy po náspu a místy v zářezu. Kromě největší stavby – 18,3 metru dlouhého tunelu – bylo na trati i 27 mostků a propustků a 29 přejezdů cest.

Až do roku 1918 provozovaly trať Rakouské státní dráhy, přičemž osobní doprava začala rychle narůstat po vzniku jáchymovských lázní v roce 1906 a dostavbě Radium Paláce v roce 1912. V roce 1918 převzaly trať Československé státní dráhy, protože však její kapacita ani komfort přepravy nepostačovaly, zavedly ČSD v roce 1924 pro lázeňské hosty a další cestující i rychlejší autobusovou dopravu. Vlaky do Jáchymova kvůli velkému stoupání skutečně nejezdily nijak rychle, na zvládnutí osmi kilometrů potřebovaly půl hodiny i víc a na úseku s největším stoupáním 52,6 promile se plazily rychlostí pohých 10 km/h. Nepomohlo ani zkušební nasazení motorových vozů na konci 20. let minulého století, motoráčky se neosvědčily. V roce 1928 už sice železnice přepravila 300 000 lidí, tím však narazila na svůj kapacitní strop. Navíc jí od počátku 30. let prudce vzrostla konkurence v podobě autobusové přepravy, kterou ČSD upřednostňovaly. V roce 1934 se osobní kolejová přeprava zastavila a padl dokonce návrh trať úplně zrušit. Za druhé světové války, kdy trať provozovaly Německé říšské dráhy, sice osobní přeprava od roku 1941 opět nakrátko fungovala, ale po roce 1945 ji ČSD neobnovily a zdálo se, že trati zvoní poslední umíráček. Zachránila ji až poválečná uranová horečka a vznik n. p. Jáchymovské doly, jemuž trať sloužila jak pro přepravu rostoucího počtu horníků, tak zejména pro přepravu uranové rudy. Na trať vyjíždělo až jedenáct párů osobních vlaků doplněných o tři páry nákladních a šest vlečkových vlaků.

Ruda se ovšem přepravovala i po silnici, a když bylo v roce 1954 rozhodnuto o rozšíření souběžné silnice mezi Ostrovem a Horním Žďárem, čemuž železniční trať bránila, byl opět podán návrh na její zrušení. Tento návrh schválila vláda 8. června 1955, čímž byl osud tratě zpečetěn. Poslední pravidelný vlak se na ni vydal 3. srpna 1957, trať v úseku Dolní Žďár – Jáchymov pak byla snesena a na místě zbouraného jáchymovského nádraží byl později vybudován parčík. Zbytek trati zůstal sloužit jako vlečka nejprve pro Jáchymovské doly, později pro strojírenský závod Škoda Ostrov (z bran tohoto závodu poté od roku

Jáchymovské nádraží kolem roku 1920

Příjezd posledního vlaku do Jáchymova 3. srpna 1957, archiv Daniely Kelch

1963 vyjížděly trolejbusy na zkušební trať Ostrov – Jáchymov, jež vedla až do horní části Jáchymova; poslední ostrovské trolejbusy se na ni vydaly 28. července 2004, o dva roky později bylo trolejové vedení demontováno).

Není bez zajímavosti, že na počátku 20. století existovaly plány na prodloužení jáchymovské trati do Vejprt a dále do Saska. V roce 1910 byl předložen projekt, který počítal s tím, že pod Klínovcem povede více než dvoukilometrový tunel, který na jáchymovské straně měl vniknout do horského masivu nad nynějším Sporthotelem Můstek a na druhé straně se z něj vynořit u někdejší hájovny Partum poblíž Loučné v nadmořské výšce 900 metrů. První světová válka ale tyto plány zhatila.

Michal Urban s využitím publikace L. Čada, M. Kunt, R. Sedláček, J. Strnad (1996): Místní dráha Ostrov – Jáchymov
foto: archiv autora a Daniely Kelch

Od poslední jízdy vlakem k první jízdě na kole

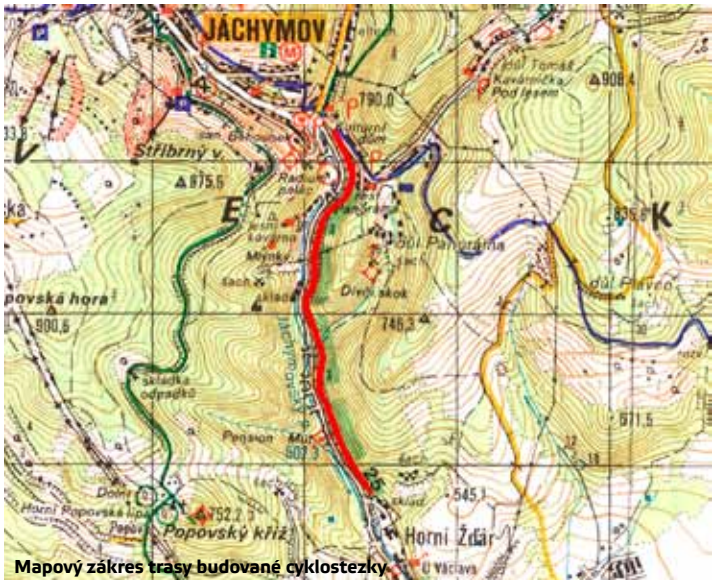

Prostor pro připravovanou cyklostezku již mýtí dřevorubci

Poslední vlak zahoukal v jáchymovském údolí 3. srpna 1957, a provoz staré železniční trati z Ostrova do Jáchymova tak byl definitivně ukončen. Kdysi rušná místa začala opět postupně obsazovat příroda – les. Klid bývalé trati rušily jen občasné návštěvy pracovníků Lesního závodu Horní Blatná.

Ke změnám začalo docházet až v 80. letech minulého století v rámci úpravy silnice Ostrov – Jáchymov. Starý železniční násep v úseku několika set metrů nad Horním Žďárem ustoupil rozšířené komunikaci, osazené sloupy elektrického vedení pro potřebu zkušebního provozu trolejbusů vyráběných v průmyslovém závodu Škoda v Horním Žďáru. Vzhledem k následnému omezení přístupu do lesních porostů v této lokalitě se zástupci „Lesů“ a „Škodovky“ dohodli, že na místě bývalé železniční trati bude vybudována zpevněná lesní cesta až k tunelu pod Jáchymovem, kde bude točna. Uvažovalo se též o využití železničního tunelu jako klimatizovaného skladu ovoce a zeleniny, popř. sazenic lesních dřevin. Byl vypracován projekt s rozpočtem cca 250 000 Kčs s tím, že práce provede stavební závod státních lesů na náklady ostrovské Škodovky. Zahájení prací se ale stále odkládalo a odkládalo, až celou záležitost vyřešila sama doba – změny v roce 1989. Lesy přešly do majetku města Ostrov, závod Škoda ukončil svoji činnost a zájem o původní projekt opadl. A tak příroda mohla pokračovat ve své započaté práci, v zahlazování bývalé železniční trati. Až v posledních dvou letech se zájem o tuto lokalitu opět oživil v souvislosti s rozvojem cykloturistiky v naší oblasti a možnosti získání finančních prostředků z evropských fondů. Projekt cyklostezky Ostrov – Jáchymov tak nabral konečnou podobu. O tom, že je myšlen smrtelně vážně, jsme se přesvědčili při návštěvě trati 26. července, kdy skupina dřevorubců již začala přírodě odebírat to, co jí kdysi dávno bylo již jednou odebráno.

Ze vzpomínek pamětníků čerpal
Jiří Kupilík
foto Petr Maglia

Ostrov s Jáchymovem spojí cyklostezka

Mapový zákres trasy budované cyklostezky

Už za necelý rok se milovníci jízdy na kole budou moci projet po cyklostezce, která spojí města Ostrov a Jáchymov. Výstavba nové cyklostezky, která povede po tělese již dávno zrušené železniční tratě, začala letos 20. června a dokončena má být 28. června 2013.

Na více než 2,5 kilometru dlouhé trase s živičným povrchem, vedoucí vpravo od silnice I/25 z Horního Žďáru do Jáchymova, budou cyklisté přejíždět tři mostní objekty (dva mostky a jeden kamenný obloukový propustek) a projedou se i tunelem. Oba mostní objekty budou rekonstruovány a osazeny novou mostovkou, úpravou projde i tunel. Trasa bude končit v místech bývalého nádraží ve spodní části Jáchymova, kde je nyní upravený parčík.

Projekt za téměř 14 milionů korun, jehož zadavateli jsou města Ostrov a Jáchymov, bude financován z velké části z dotačního titulu Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří – 2. etapa, financovaného programem Cíl 3/Ziel 3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko.

Martin Kuchař, Městský úřad Ostrov

Cyklistická stezka Ostrov-Jáchymov
Délka trasy: 2,62 km • Šířka trasy: 2,50 m • Celkové převýšení: 110 m

Cyklostezka bude končit v prostoru parčíku vybudovaného v místě zrušeného jáchymovského nádraží

Cyklostezka nabídne i netradiční zážitek – průjezd někdejším železničním tunelem dlouhým 18 metrů

Na trase z Horního Žďáru do Jáchymova budou cyklisté přejíždět i dva mostky

Hřebečná – Ryžovna, 21.–22. 7. 2012

Hřebečenský montánní výšlap propršel, ale potěšil

Na předposlední červencový víkend přichystal Spolek přátel dolu svatý Mauritius výšlap po hornických památkách v prostoru mezi Hřebečnou, Bludnou a Ryžovnou. První spolkové akce tohoto druhu se zúčastnilo 18 nadšenců (z toho tři ze sousedního Saska) ve věku 24 až 74 let, kteří na patnáctikilometrové trase absolvovali deset plánovaných a řadu neplánovaných zastávek.

Od cesty neodradil účastníky výšlapu ani hustý déšť

Akce měla začít v sobotu na Hřebečné v 11 hodin, ale protože hustě pršelo, start se odložil asi o půl hodiny, kdy se na chvilku ukázalo slunce. Ten den již naposledy. Poté, co nás přivítal Michal Urban, který nás pak celou trasou provázel v roli odborného garanta a bravurně zodpovídal všechny naše zvědavé a někdy i pěkně záludné dotazy, jsme se sešikovali do nevzhledného chomáče a vyrazili k první zastávce, k pinkám cínového dolu Rote Grube, největším historickým důlním propadlinám v Čechách.

Brzy začalo znovu pršet a pak už se jen střídaly okamžiky, kdy lilo méně a kdy padaly trakaře. Na Bludné jsme tak přišli o část manšaftu, která podcenila pěkné krušnohorské počasí a nevydržela nápory deště. Většina z původní téměř dvacítky odvážlivců však odhodlaně pokračovala dál, a to včetně teď už jen jediné ženy, která s námi zůstala

Hluboké povrchové dobývky na dolu Zuzana na Sněžné hůrce patří k nejhezčím a nejnázornějším montánním památkám Krušných hor

až do konce. Obdivuhodný výkon. Ze začátku jsme se ještě loužím vyhýbali, ale pak už to bylo stejně jedno. Naštěstí byly po cestě rozmístěny skryté občerstvovací stanice, a nějaké tekuté zásoby pro zahřátí jsme měli i s sebou.

Po dvou třetinách pochodu jsme

Lenka, od Bludné již jediná ženská účastnice výšlapu, si prohlíží povrchový cínový důl Drahá kožešina

v mlze na Sněžné hůrce ztráceli orientaci a někteří účastníci začali vzývat všechny svaté. Koneckonců vždyť i ty názvy dolů se svatými jen míhaly, po cestě jsme minuli například sv. Zuzanu, sv. Františka, sv. Ducha, sv. Michaela, sv. Gottholda, a to jsme ještě stranou zanechali Pomoc Boží a Všechny Svaté. Účastníci, kteří se v těchto názvech zcela neorientovali, občas ztráceli nejen cestu, ale i přehled.

Zajímavé proto je, že když jsme se po devíti hodinách pochodu dopotáceli do cílové stanice na Ryžovně, napočítali jsme až na bludenské odpadlíky všechny účastníky, kteří se na začátku výšlapu zapsali do prezenční listiny. To bylo vzhledem k bojovým podmínkám velké překvapení.

Když jsme večer vybalili bivaky a zasedli ke společnému stolu, byla již diskuse nanejvýš důstojná a klidná. Občas si někdo zdříml, občas někdo pospal. Inu, není se čemu divit po takovém výkonu. Všichni, kteří se výšlapu účastnili, však byli úplně spokojeni a již teď se těší na 2. ročník. Tak zas příští rok...

Marek Nesrsta,
Spolek přátel dolu svatý Mauritius
foto Karel Kocourek

Doporučujeme sportovní programy

11.8. - Volejbalový turnaj v Abertamech – Hřebečná (hřiště na Hřebečné; 9:00)
12.8. - Kraslice-Aš-Kraslice 130 km (Kraslice; 10:00)
25.8. - Vejprty Tour - horská kola MTB XC (Vejprty; 10:00)
31.8.-1.9. - 10. Mistrovství světa v rogainingu, Přebuz
Rogaining je extrémní vytrvalostní sport založený na navigaci v neznámém terénu a týmové spolupráci. Úkolem týmu je v určeném časovém limitu nalézt za pomoci mapy a kompasu co nejvíce kontrolních stanovišť, a tím získat co nejvíce bodů. Přihlášeno je 226 závodníků ve 109 týmech z 12 zemí světa
1.9. - Krušnohorský horský běh
(Jáchymov, parkoviště pod lanovkou, terén 12 km, 9:00)
1.9. - 5. ročník volejbalového turnaje smíšených družstev, večer – country kapela + táborák (Horní Blatná, Lesní ulice – sportovní areál; 8:00 a 18:00, vstup zdarma)
2.9. - Perninský běh od obecního úřadu na vlak
(OÚ Pernink; 9:00–9:30 prezentace, 9:30 start)
8.9. - Karlův krok, 9. Nordic Walking Marathon (Lázně Jáchymov, 11:00)
15.9. - Abertamský kros (Abertamy, terén 7/4,5 km, 9:00)

Srdečně Vás zveme
na 5. ročník Perninského běhu
od obecního úřadu na vlak,
který se bude konat
***v neděli 2. září 2012 od 9:30** hodin.*
Prezence závodníků se uskuteční
od 9:00 do 9:30 hodin
před obecním úřadem
Dobové kostýmy vítány!

Doporučujeme kulturní a společenské programy

Kulturní a společenské akce
18.8. - Pivobraní – 10 druhů piva, hudba, soutěže o ceny (Krmelec, Mariánská, 10:00)
19.8. - Túra za písničkou na počest A. Günthera
(Oberwiesenthal – Boží Dar – Rittersgrün, 10:00)
19.-24.8. - Řezbářské a krajkářské sympozium
(Areál technických služeb, Abertamy)
24.8-2.9. - Landart setkání v Königově Mlýně u Loučné pod Klínovcem
25.8. - Jáchymovská pouť, bohatý zábavný program
(Jáchymov, Mathesiova ul.; 9:00 – 22:00)
1.9. - Rozloučení s prázdninami (Westernové městečko, Vysoká Pec; 15:00)
3.9. - Noční prohlídka Špitálního kostela s překvapením
(Špitální kostelík, Jáchymov 21:00)

Koncerty, divadla
13.8. - Divadlo Kapsa Andělská Hora
Commedia dell'arte o panně Zuzaně a draku Ožíráku
(plácek u Špitálního kostelíku, Jáchymov; 19:30)
17.8. - Beatles v úpravě Milana Svobody (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
18.8. - PotRock (bývalý areál slévárny, Potůčky; 14:30)
21.8. - Jiří Srnec: To nejlepší z Černého divadla (Karlovarské městské divadlo, 19:30)
28.8. - Z operety do operety (Karlovarské městské divadlo, 19:30)
31.8. - Tata Boys, Zajíc Company
(Zámecký park, Ostrov; vstup od 17:30, začátek 19:00)
1.9. - Ostrovský kodrcák (Areál fitcentra Atlantis, Ostrov; 15:00)
3.9. - Hudba královen – Musica Dolce Vita (Špitální kostelík, Jáchymov 19:00)
6.9. - Divadlo Járy Cimrmana – České nebe (DK Ostrov; 19:00)

Výstavy
do 26.8. - Veronika Richterová – Letní byt (Letohrádek Ostrov)
do 26.8. - Hastroši, plašiči a animisté (Muzeum Nejdek)
do 2.9. - Rukavičkářství v Abertamech
(MÚ Abertamy; každý víkend 13:00 – 17:00)
do 23.9. - Symfonie kabelek (Muzeum Karlovy Vary)
do 30.9. - Ivo Křen – Carpe diem (Letohrádek Ostrov)
do 30.9. - Výstava Svatováclavské Bible
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov)
6.9.-4.11. - Židé v boji a odboji (Muzeum Nejdek)

Přednášky
5.9. - Půvab dámských společenských kabelek (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
8.9. - Radiová horečka v Jáchymově
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
Kina
11.8. - Líbáš jako ďábel (Kino Horní Blatná; 18:00)
18.8. - Bitevní loď (Kino Pernink; 18:00)
25.8. - Diktátor (Kino Pernink; 18:00)

Radiová horečka v Jáchymově na počátku 20. století

Královská mincovna v Jáchymově dne 8. září od 17 hodin

Přednášející MUDr. Vladimír Horák čerpá z archivů i z dokumentů svých vlastních příbuzných, kteří na počátku 20. století v Jáchymově působili ve vysokých úředních funkcích v horní a hutní správě. V roce 1898 v budově Královské mincovny přečetl vrchní hutní správce Gustav Kroupa dopis manželů Curieových z Paříže, ve kterém žádají o přenechání radioaktivního odpadu k izolaci radia. Přednáška popisuje, jaké byly následné rakousko-uherské reakce, a přibližuje rozvoj radiové horečky v Jáchymově. Ta se odrazila v celé řadě nových výrobků, spojených s radiem, jako byly například radiový chléb, radiové pivo, radiová voda na vlasy nebo přístroj na umělou aktivaci vody, takzvaný kapesní Jáchymov.

Lev Havlíček
Muzeum Karlovy Vary

Radioaktivní vodu zpočátku donášel do lázní vysloužilý horník Josef Prennig v putně až z dolu Rovnost, teprve později byl zaveden vodovodní rozvod

Pozvánka na výstavu nejen pro dámy

Symfonie kabelek v Karlových Varech

Kabelky nenosily vždy jen ženy, různé váčky, kabelky a taštičky se staly výhradní doménou žen až na konci 18. století. Přesvědčit se o tom můžete na výstavě Symfonie kabelek, která probíhá v Muzeu Karlovy až do 23. září. K vidění je zde na 200 exponátů, kromě materiálové a tvarově rozmanitých kabelek představuje výstava také dobové společenské toalety či jablonecké bižuterní kolekce na originálních oděvech.

Kabelky, tašky a taštičky v podobě, jakou známe dnes, jsou fenoménem až 20. století. Tento doplněk se stal postupem času důležitým faktorem módního průmyslu. Vždycky tomu tak nebylo. V minulých stoletích nosili jak muži, tak i ženy pouze malé váčky připevněné na opascích, ve kterých měli uložené důležité věci denního života, jako byly mince, klíče, kapesníčky. Koncem 18. století a hlavně pak v období empíru se módou staly taštičky zvané reticuly, nazvané podle francouzského slova ridicule (směšný). Byly malé, dekorativní, mnohdy háčkované, často zdobené korálky a nosily se převážně v ruce.

Kabelky coby módní doplňky vznikly až koncem 19. století. Prosadily se zejména ty malé, z kůže, nošené na řetízcích a upevňované u pasu. Teprve od roku 1890 se vyráběly kožené kabely s držadlem do ruky. Na začátku 20. let minulého století se kabelky začaly nosit i pod ramenem. Rozmach módy kabelek nastal ve 30. a 40. letech. Postupně byl kladen stále větší důraz na sladění barevnosti – tento trend vyvrcholil v 50. letech 20. století.

ROZHOVOR MĚSÍCE

Jde nám o dobré sousedství,

říká nejdecká rodačka Anita Donderer

Nejdecká rodačka Anita Donderer žije v současnosti v bavorském Augsburgu, velmi se však angažuje ve věcech německo–české spolupráce. Intenzivně spolupracuje s nejdeckým občanským sdružením JoN (Jde o Nejdek), které podporuje i při jeho aktivitách v Německu. K nejvýznamnějším společným projektům, jež pomohla realizovat, patří obnova úžasné křížové cesty v Nejdku, znovuotevřené v roce 2008.

Po druhé světové válce jste musela i s rodiči opustit své rodné město Nejdek jen s 50 kg zavazadel. Jaké jsou vaše vzpomínky na toto období a jak tuto ránu osudu prožívali vaši rodiče?

Vzpomínám si, že již asi šest měsíců před vysídlením jsme museli opustit náš byt v prvním patře domu mých prarodičů a nastěhovat se k nim. Ti rozdělili svou ložnici skříněmi, a tím vlastně vznikly dvě místnosti. Měli jsme tam jen postel, divan, stůl, židli a kuchyňský kout. To byl celý náš „byt“. Když byly otevřené dveře do naší bývalé kuchyně, ležely tam moje hračky, se kterými si hrála jiná holčička a brala je za své. Pak náhle v necelých 31 letech zemřela má teta na následky předčasného porodu mého bratrance a zápalu plic. Po pohřbu si toto děťátko, jemuž lékaři nedávali žádnou šanci na přežití, vzali k sobě moji rodiče. Vzpomínám si, jak si moje maminka každý večer připravila na postel kabát pro případ, že by opět následovala jedna z nesčetných domovních prohlídek. V červnu 1946 pak proběhlo vysídlení. Vzpomínám si na dny strávené v lágru na nejdeckém nádraží, kdy z toho mála, co nám zbylo, jsme museli ještě spoustu věcí odevzdat. Vůbec největší starost měli v této složité situaci moji rodiče – o toho malého „červíčka“. Ve vagonu pro dobytek byly napravo i nalevo naskládány bedny a pytle, na kterých seděli lidé, mladí i staří, a mezi nimi my s tímhle miminkem, které nebylo k utišení. Nevěděli jsme, jestli je nemocné, nebo je to z hladu. První zastávkou našeho vlaku bylo Wiesau. Ve velké kádi byly v jedné vodě vykoupány všechny malé děti, my jsme se mezitím postavili do řady a zasypali nás „práškem proti vším“. Pak jsme pokračovali dále směrem na Dachau, kde následovala ta samá procedura. Poté jsme s částí transportu přišli do Aichachu, kde nás ubytovali v zemědělské škole. Po nějakém čase nás rozdělili do různých vesnic v okolí. Můj otec si v té době začal hledat práci. Bylo mi tehdy 6 ½ roku a nevzpomínám si, že by moji rodiče přede mnou někdy bědovali nad tím, co ztratili. Bylo pro ně důležité, že jsme spolu a že máme střechu nad hlavou. Největší pozornost věnovali hlavně malému, já byla od té chvíle ta „velká“, musela jsem být rozumná, i když jsem třeba měla hlad. Tahle škola ovlivňuje můj život dodnes.

Anita Donderer se svou mezitím zesnulou matkou při vysvěcení nejdecké křížové cesty 31. srpna 2008

Jak vznikla myšlenka navázat a pěstovat kontakty ve vašem rodišti a jak vaše skupina nejdeckých rodáků přišla ke jménu „Kinder von damals“ („Tehdejší děti“)?

V roce 1990 pan Herbert Götz, syn kamaráda mého otce, přišel se členy Spolku přátel přírody Göggingen, mezi nimiž byli i nejdečtí rodáci, pogratulovat mému otci k 80. narozeninám. Z rozhovoru mezi námi „mladšími“ padl nápad poznat či navštívit naše rodné město. Tak jsme se s panem Götzem rozhodli zorganizovat pro naše rodiče a další zájemce zájezd do Nejdku. Napsali jsme nově zvolenému starostovi, že bychom společně s rodáky z Nejdku rádi navštívili rodné město a při té příležitosti si rádi prohlédli česárnu vlny. Po krátké době přišla z nejdecké radnice milá odpověď, což nás motivovalo k vymýšlení dalších bodů programu. Vzhledem k tomu, že já i pan Götz máme spoustu kontaktů, získali jsme od starosty Augsburgu dr. Petera Menachera oficiální pozdrav pro starostu Nejdku a občany města. Když jsme se vrátili do Augsburgu, napsal novinář z novin Augsburger Allgemeine, který byl v Nejdku s námi, o naší první a výjimečné cestě do minulosti článek. Nadpis celé strany zněl: „Kinder von damals“ navštívily rodné město Nejdek a podporují smíření. Tak jsme přišli k našemu jménu.

Jaké pocity jste měli z první cesty do Nejdku?

První cestu jsme uskutečnili v dubnu 1991 a byla to cesta plná zážitků, emocí a spousty vzpomínek. Samozřejmě, že jsme museli uspořádat i krušnohorský večer v restauraci Krásná vyhlídka, tenkrát s Bertou Růžičkovou a jejími zpěvačkami. Hlavně díky tehdejšímu starostovi Jiřímu Bydžovskému jsme byli první německou skupinou, která byla zcela oficiálně přijata ve svém bývalém rodišti. K našemu velkému překvapení nás uvítalo celé městské zastupitelstvo. Přijetí bylo velmi přátelské a v žádném případě jsme se necítili cizí. I když pro starší generaci to byla obrovská zátěž, protože část z nich byla v Nejdku od vystěhování poprvé. To bylo pochopitelně spojeno i s mnoha slzami vyvolanými vzpomínkami na hezké, ale samozřejmě i na těžké časy. Spontánně jsme byli pozváni k vysvěcení nejdeckého kostela, proto jsme ihned začali organizovat další zájezd na červen 1991. Naše pocity v roce 1991 však byly do jisté míry i otřesné. Přesto jsme si k místům svého dětství a k jejich dnešním obyvatelům postupně našli vztah.

Jak se vyvíjely vztahy mezi vaší skupinou a městem Nejdek v průběhu let a jaké projekty vzešly z této spolupráce?

Dobré kontakty se rozvinuly hlavně díky bývalému starostovi Jiřímu Bydžovskému poté, co bývalý starosta Augsburgu dr. Peter Menacher navštívil společně se dvěma členy městské rady cestou z Liberce krátce Nejdek. Protože dr. Menacher věděl o našich kontaktech, byli jsme na toto setkání také přizváni jako takříkajíc spojovací článek mezi Nejdkem a Augsburgem. Při této příležitosti dostal nejdecký starosta pozvánku k návštěvě Augsburgu, která se uskutečnila v roce 1992. Můj tehdejší šéf, Max Gutmann, známý sponzor a mecenáš a v neposlední řadě kapitán charitativního fotbalového týmu „Datschiburger Kickers“, mu tehdy nabídl své mužstvo k charitativnímu utkání. Tento zápas s prominenty z Karlových Varů a okolí pak Jiří Bydžovský v roce 1992 také zorganizoval, další utkání následovalo v roce 1995 za účasti Emila Zátopka,

s nímž jsme se já a Max Gutmann seznámili na olympiádě v Mnichově v roce 1972. Výnos z těchto zápasů byl vždy využit na dobročinné účely, například pro SOS vesničku v Doubí, domovy důchodců nebo školky. V roce 2000 se konal zápas ještě jednou, a to již na novém hřišti v Nejdku. Při této příležitosti jsme předali nejdeckému domovu důchodců různé zdravotnické pomůcky, s jejichž transportem nám několikrát pomohla i nejdecká firma Witte. Dále jsme se společně se členy občanského sdružení JoN prezentovali v letech 2007 a 2012 na Sudetoněmeckých dnech. V roce 2007 jsme společně s umělcem Heřmanem Koubou představili nové reliéfy pro nejdeckou křížovou cestu.

Anita Donderer a Herbert Götz na výstavě, která se uskutečnila v Nejdku 8. října 2011

Obnova nejdecké křížové cesty byla nepochybně dosud nejvýznamnějším společným projektem. Jak tento projekt vznikl a kdo ho podpořil?

Díky mnoha výše jmenovaným aktivitám jsme již nebyli v Nejdku neznámí. A tak při jedné z mých častých návštěv Nejdku jsem byla informována o snaze obnovit reliéfy nejdecké křížové cesty a požádána o pomoc. U Německo-českého fondu budoucnosti měla být podána žádost o dotaci, k čemuž byl ale zapotřebí partner z Německa. Již od začátku nám bylo jasné, že tento projekt podpoříme a že občanské sdružení JoN může počítat s naší pomocí. Okamžitě nás podpořil i Spolek přátel přírody Göggingen, jehož předsedou byl pan Götz, a další subjekty. Od tehdejšího starosty Augsburgu dr. Paula Wengerta jsme získali doporučující list. O to větším zklamáním pro nás bylo, že jsme nenašli podporu u vlasteneckých spolků „Glück auf" a „Seliger Gemeinde". Na znovuvysvěcení křížové cesty v roce 2008 jsme zorganizovali další autobusový zájezd. Mohli jsme se radovat také z daru města Augsburg – lavičky. Z dalších darů od rodáků a účastníků těchto zájezdů (kteří ne vždy byli nejdeckými rodáky, ale chtěli nás podpořit) pak byly pořízeny i další lavičky.

Jak se dnes v Nejdku cítíte?

Když jsem v Nejdku, cítím se tam doma. Je to velmi zásadní pocit, který člověk možná nedokáže vysvětlit, ale je to jiné než jinde. Jiná města si prohlédnu, připadají mi hezká, nebo nehezká, ale v Nejdku je to prostě jinak. V Nejdku jsem doma stejně tak, jako jsem doma v Augsburgu.

Okruh osob patřících ke generaci, která vše zažila, je rok od roku menší. Jak vidíte z tohoto pohledu perspektivy další spolupráce?

Samozřejmě doufáme, že my sami budeme moci ještě řadu let v této příkladné spolupráci – jak ji nazval dr. Joachim Bruss z Německo-českého fondu budoucnosti – pokračovat. Naprosto cíleně však již dnes zapojujeme do našich aktivit i mladší generaci. Například naše vnoučata mají díky mnoha návštěvám Nejdku o našich aktivitách dobrý přehled. A třeba jsou na nás i trochu hrdá?!?! Obě mé vnučky by také velmi rády navázaly kontakty se stejně starými lidmi z Nejdku. V tomto směru jsme velmi optimističtí.

Co byste popřála dnešním obyvatelům Nejdku a okolí?

Přála bych jim, abychom mohli v míru a oboustranném pochopení hledět do budoucnosti. Já sama mám v Nejdku mnoho přátel a těm přeji opravdu jen to nejlepší! Dále bych si přála, aby se ti, kteří jsou vůči našim aktivitám stále ještě skeptičtí, přesvědčili, že nechceme nic špatného, jen pěstovat oboustranně dobré vztahy. Mladá generace v Nejdku se už začala zajímat o minulost – přála bych si ale, aby také starší generace nahlížela objektivněji na to, co se zde odehrálo před 60 lety. Myslím, že většina této generace byla naprosto mylně informována, a nemá proto pochopení, když se u jejich domu objeví nějací Němci. Většina dnešních majitelů domů je ale velmi vstřícná, zaznívají pozvání a někdy dokonce dochází k předání dokumentů, které byly v domech nalezeny. A to je opravdu velmi dobrá cesta k dobrému sousedství.

Vysvědčením této dvacetileté vzájemné spolupráce je bezesporu výstava, která byla prezentována v Nejdku v roce 2011 a kterou Německo-český fond budoucnosti vyhodnotil mezi mnoha jinými projektem října 2011. Letos v září bude tato výstava k vidění také v Augsburgu.

Ulrich Möckel
překlad Lenka Löfflerová

TIP NA VÝLET

Nejdecká křížová cesta

Nejdek. Krušnohorské město, které většina z nás dobře zná. Tentokrát tam nepojedeme za prací ani za nákupy. Navštívíme křížovou cestu ukrytou přímo v srdci města v kabátu staletých buků. Cestu, která je v mnoha ohledech výjimečná.

Příběh této památky se začal psát v roce 1840, kdy zemřela Anna Höcklová, vdova po bohatém nejdeckém měšťanovi, která ve své závěti odkázala 28 000 zlatých na stavbu křížové cesty. Vykonavatelem její poslední vůle se stal vážený nejdecký občan, soudce a notář Franz Waldöstl, jenž založil Nadaci křížové cesty a od města koupil 3,5 hektaru pozemků na kopci, tehdy známém jako Střelecký, dnes Křížový vrch. Nadace pak v letech 1851–1858 vybudovala křížovou cestu se čtrnácti zastaveními.

Z křížové cesty se nabízí krásný pohled na Nejdek

Nejdecká křížová cesta je výjimečná nejen svou délkou 1 600 metrů, ale i náročností terénu, ve kterém byla vytvořena. Ve velmi příkrém svahu byly vybudovány široké terasovité, serpentinovitě vedené cesty a opěrné zdi, na něž bylo použito velké množství kamenů. Podél pak bylo postaveno čtrnáct kapliček ze žulových kvádrů. Dodnes neznámý řezbář do nich vytvořil čtrnáct reliéfů zachycujících poslední chvíle života Ježíše. Dosud holý kopec byl zalesněn 250 stromy, převážně buky. Dne 24. října 1858 byla cesta slavnostně vysvěcena.

V dalších letech byla na počátku celé trasy postavena kaple Olivové hory, na vrcholu byl vztyčen sedmimetrový krucifix a postavena kaple Božího hrobu. Křížová cesta byla opečovávána a hojně navštěvována. Po 2. světové válce s vysídlením německého obyvatelstva a nástupem komunismu ale nastaly temné časy. Návštěvnost ustala, cesta zarostla křovím a náletovými dřevinami, kaple Olivové hory a Božího hrobu byly zbořeny, reliéfy rozkradeny a kapličky dále devastovány.

Křížová cesta kolem roku 1930 na fotografii Ruperta Fuchse

Díky občanskému sdružení JoN (Jde o Nejdek), které založilo Nadační fond křížová cesta v Nejdku, do něhož v letech 2002–2007 přispělo mnoho dárců, mohl být tento skvost postupně obnoven. Nové umělecké reliéfy navrhl a vytvořil nejdecký výtvarník Heřman Kouba a z umělé pryskyřice odlil karlovarský výtvarník Michal Špora. Heřman Kouba poté odlitky patinoval různými odstíny hnědi. V neděli 31. srpna 2008 byla obnovená křížová cesta slavnostně vysvěcena plzeňským biskupem Msgr. Františkem Radkovským.

Křížová cesta začíná v centru města přibližně 20 metrů od mostu přes říčku Rolavu, vlevo u silnice směrem na Karlovy Vary. Na jejím počátku už dnes bohužel nespočineme v tichu

Kříž na vrcholu Křížového vrchu

kaple Olivové hory, ale začneme informační tabulí. Od té vystoupáme k prvnímu zastavení, jehož reliéf zobrazuje Ježíše souzeného Pilátem. Po cestě serpentinami do kopce postupně spatříme další reliéfy – Ježíše přijímajícího kříž, Ježíše padajícího pod tíhou kříže, setkání s matkou, zbavení šatu, přibíjení na kříž, ukřižování, snětí z kříže, pohřeb. U jednotlivých kapliček si můžeme třeba jen odpočinout na lavičkách a obdivovat nádherné reliéfy, nebo se v tichu zamyslet nad tím, jakou cestu plnou utrpení musel Ježíš projít. Těsně pod vrcholem mineme místo, kde stávala kaple Božího hrobu. Nahoře se pak na skalisku tyčí monumentální kříž držící stráž nad městem a nám se otevře výhled na Nejdek a údolí říčky Rolava. Odtud můžeme pokračovat směrem k restauraci Krásná vyhlídka nebo cestou dolů odbočit k Rajmanově vyhlídce.

Lenka Löfflerová
foto Ulrich Möckel
historické fotografie z archivu
Jaroslava Štorkána z Hroznětína

Jedno ze zastavení křížové cesty dnes

Historie Nejdecka a západního Krušnohoří (dokončení)

Jednou z mnoha krušnohorských obcí zaniklých po roce 1945 je i Rolava (foto R. Fuchs, cca 1930)

Konec druhé světové války v květnu 1945 znamenal pro region Nejdecka a západního Krušnohoří totální chaos. Jeho průvodním zjevem bylo zhroucení politické a správní struktury, obecná rezignace Němců kvůli prohrané válce, nejistota z budoucnosti a perzekuce Němců ze strany některých Čechů (neblaze prosluly tzv. Revoluční gardy) i některých ruských vojáků Rudé armády. Část pohoří byla obsazena ruským vojskem, část regionu měla pod kontrolou armáda americká.

V letech 1945–1946 byl německým obyvatelům Krušnohoří na základě Postupimské dohody a dekretů prezidenta E. Beneše zkonfiskován majetek a následně byli vystěhováni ze svých domovů do válkou zničeného Německa (kromě antifašistů, specialistů a nezbytných pracovních sil). Tím skončilo mnoho set let trvající německé osídlení české části Krušnohoří. Německé firmy přešly dílem do vlastnictví československého státu, dílem do rukou českých soukromníků či na ně byla uvalena tzv. národní správa. Svou zápornou roli sehráli v Krušnohoří po roce 1945 také „zlatokopové“, kriminální živly rozkrádající majetek po Němcích.

Souběžně s transferem Němců probíhal složitý a velmi pomalý proces znovuosídlování regionu českým obyvatelstvem. Zájem o osídlení prázdných domů po odsunutých Němcích byl v horských oblastech malý, neboť skýtaly málo možností obživy a byly komunikačně odlehlé. Po odsunu Němců zůstaly některé odlehlé partie západního Krušnohoří mnoho let liduprázdné. Opuštěné domy chátraly a byly v 50. letech po stovkách demolovány s ideovým zdůvodněním, že by mohly skýtat útočiště špionům ze Západu. V průběhu 50. a 60. let zaniklo jen v západním Krušnohoří 18 obcí, drobných samot bylo mnohem víc. Všeobecná devastace (demolice a absence údržby domů, silnic, pozemků aj.) citelně postihla všechny sídelní lokality. V souvislosti s oficiální ideologií ateismu bylo poškozeno a zničeno mnoho kulturních památek, především kostelů, kapliček, božích muk, křížů a hřbitovů. Velkou ztrátou byla například likvidace barokního poutního kláštera v Mariánské u Jáchymova.

Smutným mementem novodobé historie Krušnohoří se po roce 1948 staly komunistické pracovní tábory, ve kterých byly internovány a k otrocké práci v uranových dolech nuceny tisíce politických vězňů. Říkalo se jim „muklové“ (zkratka označení „muž určený k likvidaci“). Nejvíce lágrů bylo v 50. letech při uranových šachtách kolem Jáchymova. V letech 1945–1949 byli v lágrech krušnohorských uranových dolů internováni též němečtí váleční zajatci, často vojáci Wehrmachtu. Oblast Jáchymova byla po určitý čas uzavřenou a přísně střeženou zónou.

Po roce 1948, kdy se vlády ujali komunisté, byly zestátněny všechny dosud soukromé obchody, živnosti a průmyslové provozy.

Devastace a likvidace lidských sídel ustala v Krušnohoří až po ozbrojené invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968. V rámci následné tzv. normalizace se z lidské rezignace na veřejné aktivity zrodila móda chalupaření. V jejím důsledku byly v Krušnohoří opraveny tisíce prázdných a chátrajících domů pro účely letní i zimní rekreace. V návaznosti byly opraveny i některé komunikace a kulturní památky. Postupně došlo v západním Krušnohoří i k částečné renesanci cestovního ruchu.

Rok 1989 se stal i pro západní Krušnohoří nadějným počátkem nové éry svobodného rozvíjení podnikání a cestovního ruchu bez jakýchkoliv ideologických tabu. To se kladně projevilo na tvářnosti mnohých obcí a měst četnými renovacemi, novostavbami a rozmachem soukromých firem. Centralizovaná státní správa se rozpadla a většina obcí získala samostatnost. To však kromě výhod přineslo i velké potíže s jejich financováním. Za účelem efektivní regenerace a propagace regionu západního Krušnohoří začaly vznikat různá sdružení a spolky, jako například Sdružení měst a obcí Krušné hory – západ, s cílem maximálně oživit turistické a rekreační aktivity. V mnohých obcích byly po roce 1989 opraveny kostely, kaple a hřbitovy, k čemuž finančními sbírkami významně přispěli odsunutí němečtí rodáci.

Nejen město Nejdek s nimi má dobré kontakty. Již v roce 1990 uspořádal Nejdek tzv. Pouť dobré vůle s mezinárodní konferencí historiků k problematice česko-německých vztahů. Dobrou přeshraniční spolupráci jak s odsunutými rodáky, tak i se saskými sousedy v Německu mají též městské a obecní úřady v Perninku, Horní Blatné, Potůčkách, Abertamech, na Božím Daru či v Jáchymově. Lze si přát, aby se tyto dobré sousedské vztahy prohlubovaly a přispívaly ke kulturnímu a hospodářskému rozvoji dvou národů a regionů, jejichž osudy jsou úzce spjaté již více než tisíc let.

Stanislav Burachovič

Rolava dnes, z více než 150 původních domů se dochoval jediný, domy v popředí náleží již Přebuzi (foto Michal Urban)

Vysoká Pec, 14. 7. 2012

Fotodojmy Luftu z jubilejního XX. ročníku Country sešlosti

V polovině července se ve Vysoké Peci u Nejdku uskutečnil už dvacátý ročník populární Country sešlosti. Cestu do westernové kotliny, která vznikla na místě někdejšího železorudného dolu Hieronymus, si našlo na 850 diváků.

Jubilejní Country sešlost začala tradičně vyvěšováním westernové vlajky, z pódia zněla trampská hymna „Vlajka“, všichni povstali a pánové smekli

Důležitý společenský život se odehrával ve stylových nálevnách, kde pivo soutěžilo s kořalkou o přízeň chrabrých mužů a krásných žen

K tanci hrály kapely Piknik, Petr nebo Pavel, Bankrot, 4R a Trepka, neúnavní tanečníci byli spokojeni

Slavnostní zahájení završili perfektní indiáni výstřely z předovek, žádné oko nezůstalo suché

V Tequila baru neohroženě diskutovala pamětnice Květa Frankenbergerová (92 let) s nestárnoucím šerifem Milanem Císařem o půvabech divokého Západu

Tradičně přepadané poštovní vlaky nahradila spanilá poštovní schránka s úředním razítkem v ruce i na čele (davem táhla šeptanda: ve skutečnosti to je dopisovatelka Luftu)

Redaktory zvláště potěšilo, že místní obětavou distributorku Luftu odhalili jako nebojácnou šenkýřku v doupěti zvaném „U Jacka“

Za všechny účastníky děkujeme za milou připomínku doby rodokapsů, koní a pistolí proklatě nízko.

Z Vysoké Pece s přispěním Barbory Kosíkové a Romany Malé fotoautor Petr Maglia

Krušnohorské Viktoriánské slavnosti na Lesné – závěr sochařského sympozia

Patron sochařského sympozia na Lesné – socha Josefa Šporgyho „Zrozeni ve znamení Berana“

Je sobota 28. července odpoledne a sluncem ozářený areál Lesná v Krušných horách se chystá na v pořadí již druhý ročník Krušnohorských Viktoriánských slavností, letos poprvé spojených se sochařským sympoziem. Venkovní posezení jistí, pro případ nepříznivého počasí, veliký stan, je tu kryté pódium pro vystoupení uměleckých souborů, pestré občerstvení, prostě vše připraveno pod bedlivým dohledem pořadatelů z Horského klubu Lesná a Nadačního fondu Obnovy Krušnohoří.

Po horské louce se procházejí první návštěvníci a prohlížejí si vystavená díla, která na téma „Patron sochařského sympozia na Lesné“ vytvořilo z dubových kmenů sedm sochařských (řezbářských) mistrů v týdnu od 22. do 28. července. Otevřené dveře modelového objektu „Krušnohorský lidový dům“ zvou k prohlídce stálé muzejní expozice ze života horalů, jejich tradic, způsobu obživy, práce v zemědělství, v lese a v dnes již neexistujících řemeslných oborech. Nádherné krajky a jejich paličkování můžeme sledovat takříkajíc v přímém přenosu v podání zručné krajkářky. Toto staré krušnohorské řemeslo nezaniklo a nejen zde prochází svojí renesancí, i když zatím tak trochu v „hobby“ provedení.

S blížícím se zahájením přehlídky lidové muziky a tance devíti folklorních souborů z Čech, Moravy a SRN jako by nesouhlasilo počasí. Sluníčko začíná střídat déšť, a tak průvod po Lesné, spojený s hudbou a zpěvem, směřuje co nejrychleji pod stanový přístřešek.

Rozmary počasí ale nic nemění na dobré náladě jak všech zúčastněných diváků z obou stran státní hranice, tak i vystupujících folklorních souborů. Písnička střídá písničku, zpívá se, tancuje, se sladkou odměnou (dortem) na závěr.

A pomalu se blíží vyhodnocení vystavených soch návštěvníky. Slosovatelné lístky prozrazují, že patronem řezbářského sympozia se stává dílo „Zrozeni ve znamení Berana“ sochaře Josefa Šporgyho. Nejsympatičtějším dílem sympozia se stává „Obloukem ke hvězdám“ sochaře Davida Fialy. Tato socha byla následně šťastným návštěvníkem vydražena za 7 000 Kč. Získané peníze budou věnovány dětem do dětských domovů.

Slavnosti na Lesné uzavírá neformální zábava všech spokojených

David Fiala: „Obloukem ke hvězdám“

účastníků. Spolupráce manželů Herzánových z Lesné s paní Macháčkovou, vedoucí folklorního souboru „Krušnohor Chomutov“ a pořadatelkou Viktoriánských slavností v Chomutově, je významným přínosem pro myšlenku obnovy krušnohorského regionu.

Kateřina Herzánová,
Jiří Kupilík
foto Petr Maglia

Vznik a původ Viktoriánských folklorních slavností v Chomutově

Jedním z patronů města Chomutov je vedle svatého Floriána i svatý Viktor. Jeho ostatky daroval chomutovským jezuitům kardinál Johannes Salerno při návštěvě jejich koleje roku 1720. Do Chomutova byly pak tyto ostatky slavnostně přivezeny 19. srpna 1725 a po velkolepých, tři dny trvajících slavnostech uloženy v kostele sv. Ignáce. Odtud se bohužel v 50. letech 20. století ztratily v souvislosti s vydrancováním kostela minulým režimem.
Roku 2005, k 400. výročí povýšení Chomutova na královské město, uspořádal folklorní soubor Krušnohor ve spolupráci s dalšími kulturními institucemi historicky první Viktoriánské folklorní slavnosti a Chomutovu je k tomuto významnému jubileu daroval.
Ani termín konání slavností není zcela náhodný. Starý katolický kalendář slavil sv. Viktora sice již 10. března, ale svůj novodobý svátek má Viktor 28. července, což je jen o tři dny dříve než svátek sv. Ignáce, v jehož kostele po staletí ostatky světce spočívaly. Protože dnešní katolická církev věnuje kostelu sv. Ignáce pozornost a 31. července na sv. Ignáce slouží v tomto renovovaném kostele slavnostní mši, mohou třídenní Viktoriánské slavnosti důstojně končit na místě uložení ostatků sv. Viktora. Plastické vyobrazení tohoto patrona města lze spatřit na jižní straně Trojičního sloupu na náměstí 1. máje.

Jaroslava Macháčková, vedoucí souboru Krušnohor

Vyjdou Kreiter uffn Taller v češtině?

Redakce Luftu byla natolik nadšena brožurou Kreiter uffn Taller (Bylinky na talíři), o které jsme informovali v červnovém čísle časopisu, že jsme se rozhodli pokusit zorganizovat její vydání v českém jazyce. I čeští čtenáři by si tak mohli vyzkoušet zajímavé recepty krušnohorských kořenářek a seznámit se s bylinami, ze kterých se tyto krmě či nápoje připravují.

Zástupci Luftu proto v polovině července navštívili vydavatele – Förderverein Natura Miriquidica e.V. – v jeho sídle v saském Pobershau, aby projednali možnost českého vydání této unikátní brožury. Postoj vydavatele k této naší aktivitě byl poměrně vstřícný, ale jednoznačné stanovisko obdržíme až po konzultaci vydavatele se všemi autorkami knihy. Zatím nám tedy nezbývá než čekat a doufat. Čekání si však můžeme zpříjemnit popíjením bylinkové limonády podle jednoho z receptů, jež brožura nabízí.

(KP)

Bylinková limonáda

5 velkých listů bršlice kozí nohy
několik listů popence obecného
svízel povázka
květy smetánky lékařské
několik květů černého bezu (pokud je)
a lístky květů růže
1 l 100% čiré jablečné šťávy
1 l minerálky

Bylinky lehce pomačkejte a vložte do jablečné šťávy, nechte je minimálně 4 hodiny louhovat. Před pitím smíchejte s minerálkou.

Netrapte se tím, že některé z bylinek neznáte nebo nevíte, kde je najít, důležitá je poměrně běžně se vyskytující bršlice kozí noha, zvaná též kerhák (viz foto). S dalšími bylinkami lze experimentovat, dají se nahradit mátou, meduňkou, listem rybízu, případně jinými jedlými bylinkami ze zahrádky.

Bršlice kozí noha

Vrtošivý červenec přidělal vrásky zemědělcům

Červencové počasí bylo letos značně vrtošivé, což se projevilo hlavně srážkami – z 31 dní bylo pouze šest takových, kdy nepršelo. To samozřejmě přidělalo mnoho vrásek všem, co jsou závislí na počasí, třeba sušit seno bylo skoro nemožné. Místní farmáři mě letos vůbec nechválili.

Extrémní byly i velké rozdíly teplot. Například ráno 13. 7. jsme při zemi naměřili +0,3 °C a ráno 23. 7. ve dvou metrech nad zemí 0 °C a při zemi dokonce jen –0,8 °C, naproti tomu odpoledne 26. 7. se teploměr vyšplhal na +30,6 a odpoledne 27. 7. ještě o trochu výš – na +31,6 °C.

Takovéto počasí přálo pěstování mrkve, petržele či zelí, na bramborách se však ukázala plíseň a vše nejlépe vyhovovalo slimákům. Na druhé straně v okolních lesích rostou již od 6. června nepřetržitě houby – a to je o 35 dní dřív, než je obvyklé.

Počasí přálo i cyklistům a pěším túrám, ale slunit se nebo koupat se dalo jen zřídka.

Srpen by měl být srážkově normální, teplotně těsně u normálu. Přesto stále nemůžeme očekávat stálost počasí, alespoň zpočátku měsíce.

Na začátku července se konal 47. ročník Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech. I tento svátek filmu částečně ovlivňuje počasí, jehož nepříznivé dopady se nám letos podařilo třikrát ztlumit dopředu varováním. Poprvé, když se blížila bouřka s větrem, podruhé, když hrozil silný vítr, a potřetí, když jsme avizovali přívalový déšť, který pak přerušil některé doprovodné akce. Pokud jde o počasí, užili si letos hosté festivalu od všeho část. Zpočátku teploty okolo 33 °C, poté silné bouřky a v závěru ochlazení. Celkově však byly teploty při letošním 47. ročníku karlovarského MFF v průměru o 2,8 °C vyšší, než bylo dosud obvyklé.

Rudolf Kovařík, Šindelová

Karlovarskému filmovému festivalu bylo letos stejně let jako autorovi článku

Čas na jiné věci II – 15. seminář Stolní filosofické společnosti Horní Blatná

Konání semináře jsme avizovali v červencovém Luftu v duchovním sloupku, protože o uchopení světa jako celku se kromě duchovních snaží také filosofie. Informaci doplňujeme v rámci rubriky „Vážně, nevážně“, neboť se jedná o filosofii stolní, tedy provozovanou stolní společností. Když stolní společnost filosofuje, vzniká stolní filosofie, ta se ovšem od té akademické liší pouze množstvím vypitého piva, ani opravdoví filosofové proti alkoholu nic nenamítají. Ostatně přijďte se přesvědčit, zájemci o stolní filosofii z řad široké veřejnosti jsou vítáni. Pracovní část semináře se bude konat v salonku penzionu Bohemia na náměstí sv. Vavřince v Horní Blatné v sobotu 25. 8. 2012 od 10 hodin. Ostatní čtenáře prosíme o toleranci, na horách se odjakživa objevovaly disidentské skupinky volnomyšlenkářů a „blouznivců našich hor“ – nabízíme redakčně silně zkrácený text na úvod semináře. Celý text viz www.blatna-cz.com.

(red)

Stolní filosofická společnost sfs Horní Blatná

Petr Maglia: Filosofie pro moderního člověka 15. seminář SFS-HB, sobota 25. 8. 2012 – úvodní příspěvek

Pro jubilejní 15. seminář mi rotační princip vedení semináře dle stanov naší stolní filosofické společnosti umožnil vyhlásit téma „Šifry transcendence a praktická filosofie / Filosofie pro moderního člověka“. K tématu jsem vybral tyto filosofické knihy.

Šifry transcendence

Transcendentní neboli duchovní, v protikladu se světským, obecně znamená přesahující myšlení o daném tématu. K vymezení tématu filosofie pro moderního člověka doporučuji knihu německého filosofa Karla Jasperse (1883–1969) Šifry transcendence, která obsahuje osm přednášek. Cituji z druhé přednášky týkající se neštěstí, dobra a zla, spravedlnosti: „Děje se tu něco, co si nelze nijak vědecky vynutit, co nelze žádným smysluplným způsobem vědecky prozkoumat. Jedná se tu sice znovu o obrazy, o představy, avšak takové, jimiž poukazujeme k transcendenci. Nazýváme je šiframi. ... Příklad: Věčné pekelné tresty budily u lidí nesmírný strach a oni dělali vše, aby jim unikli. Tento strach se nepochybně stal jednou z největších zábran, přestože i tak se stále ještě dělo mnoho zlého. Strach z reálných pekelných trestů ovládal člověka. Pakliže jsou tyto pekelné tresty šiframi, dochází tu k jakési zásadní proměně. ... Jednám-li ze strachu před věčnými pekelnými tresty, jsem otrokem a nejednám vlastně opravdově. Mohu snad nějak chytře proklouznout a vykoupit se. Jsou-li však věčné pekelné tresty jakožto šifra natolik skutečné, že jsouce zbaveny své reálnosti, působí nicméně existenciální řečí šifer, potom je člověk svobodný. Nejedná totiž dobře ze strachu před pekelnými tresty, nýbrž z onoho jiného strachu svobody ze sebe sama, ze strachu, že mohu sebe sama ztratit a že se de facto v tomto okamžiku ztrácím. Můžeme říci: Jsou-li věčné pekelné tresty vskutku reálné, mají moc donucovat. Jsou-li to šifry, pak tuto moc postrádají. Celý můj výklad v tomto semestru spočívá na předpokladu, že šifra může být pro svobodného člověka silnější a svobodnější než nějaká reálná skutečnost.“

Etika a život / Pokus o praktickou filosofii

Druhou doporučenou knihou je Etika a život / Pokus o praktickou filosofii od Jana Sokola. V úvodu si klade zcela konkrétní úkol, hledat odpověď na otázku „Jak žít dobře“. Zatímco teo-retická filosofie se zabývá bytím a poznáváním toho, co jest, ptá se na to, co je a co není, praktická filosofie čili etika se zabývá jednáním, rozhodováním a hodnocením, nejde jen o to, něco poznat a vědět, ale dobře a lépe jednat, získávat zdatnost a dobrým se tak stávat. Proto také etika nerozlišuje mezi pravdivým a nepravdivým, nýbrž mezi dobrým a špatným, lepším a horším. Sokol se svým pokusem o praktickou filosofii snaží přispět ke zřetelnějšímu rozlišování mravně významných fenoménů, aby se o nich dalo přesněji uvažovat a smysluplněji mluvit. Přitom vychází z dnešní situace srůstajícího, globalizovaného světa, kde hrají stále významnější roli instituce a organizace, a tak vzniká naléhavá potřeba společných východisek či základů univerzální a „všelidské“ mravnosti. Sokol

Eastman Johnson (1824–1906): Škola filozofie v Nantucketu

uvádí dva důvody svého pokusu: chce připomenout etiku, protože veřejnost, nejen ta česká, jako by na mravní otázky prostě zapomněla. A za druhé: o tom, čím se ve svých jednáních řídíme, nemluvíme také proto, že to neumíme. Chybí nám slova, nebo přesněji řečeno, jsou silně zanedbaná.

Tímto tématem mám na mysli uvažování o filosofii pro každého, kdo je ochoten se otázkou role filosofie ve vlastním životě zabývat. Kdo předpokládá nějaký zprostředkovaný smysl filosofie i pro běžné lidi, dosud filosofií přímo nedotčené, respektive předpokládá význam filosofie pro dnešní společnost, v níž má filosofie své místo prakticky výlučně v akademickém prostředí, i když vědou zřejmě není, jak se snažím doložit zvoleným tématem.

Petr Maglia, 2. 8. 2012

Jean-Léon Gérôme (1824–1904): Diogenes

Truhlářství a tesařství
Antonín Dorazin

Novinka
Srubové výrobky

PRODÁVÁME ČESKÝ MLÝN

restaurační a ubytovací areál
Pozemky Cena LV 177: 3.200.000,- Kč
(pouze pro čtenáře Luftu)
3056 m² - stavební parcely 1 budova 484 m²
8861 m² - ostatní (louky) 5 chatek – 5x 52 m²
Rekreační areál v Krušných horách
cca 20 minut jízdy od Božího Daru
na hranicích s německým Breitenbrunem
Mrzí nás, že nemáme dostatek finančních prostředků pro realizaci našich snů, ale nemá cenu, aby takto krásný objekt nebyl využíván.
Kontakt na majitele: krivanecm@seznam.cz - 724938905

Waldorfská základní škola Wlaštovka
Karlovy Vary o.p.s.
www.wlastovka.cz
info@wlastovka.cz, tel. 773 216 621

pro školní rok 2012/2013

Waldorfská základní škola Wlaštovka
Karlovy Vary, o.p.s.

**ještě přijímá
žáky do první třídy**

www.wlastovka.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST
- poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
- certifikované stavební řezivo
- paletové přílezy
- řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
- pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**
STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

www.zahrady-parky.com
zahradnické práce

Dobré vínko
VINNÝ SKLÍPEK
...trochu jiná vinotéka

- prodej moravských vín
- pořádání degustací
- pořádání soukromých akcí

Dodavatel vín pro Gastronomii
zastoupení vinařství v Regionu

RÉVA RAKVICE
Gatberg VINAŘSTVÍ
VÍNO LÍPA MIKULOV

areál zahradnictví
Závodu míru 306
Karlovy Vary (Stará Role)
www.dobre-vinko.webnode.cz
tel.: 606518911 email: zahrady.tomek@seznam.cz

OČNÍ OPTIKA
POTŮČKY

KVALITNĚ
LEVNĚ
RYCHLE

akce srpen
VÝPRODEJ SLUNEČNÍCH BRÝLÍ

Potůčky 171
Po - Ne
10:00 - 17:00
Středa
ZAVŘENO
tel.:
351 120 294

KOLIBA „U MEDVĚDA"
HORNÍ BLATNÁ
VÝBORNÁ KUCHYNĚ
OSVĚŽUJÍCÍ NÁPOJE
PŘÍJEMNÉ PROSTŘEDÍ

Ubytování v soukromí
Tel. 604 100 425

apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR CZ

Komfortní, plně vybavené apartmány v centru obce Boží Dar.

wifi zdarma v celém objektu, sauna dětský koutek, stolní fotbálek kamerově hlídané parkoviště, garáž

Tel. +420 774 701 505
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

HORNÍ BLATNÁ
obaly zelený
sáčky • přířezy • kelímky
papír • tašky • folie • tácky
602 130 841
606 893 445
www.obalyzeleny.cz

K SEDÁ „U HAVRANA"
PIVO HLEDÁ
RESTAURACE BOHEMIE
HORNÍ BLATNÁ
chutné jídlo, levné ubytování
www.pensionbohemia.cz

NOVAKO Boží Dar
P
v zimě SNOW TUBING
v létě DĚTSKÝ SVĚT
www.novako-ski.cz
NOVAKO SCHOOL
SKI & SNOWBOARD
+420 773 625 402

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ
– NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ,
SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK,
T-353 892 383 • M-723 331 711